

Dwaling bij aanbestedingscontracten: de reikwijdte van inschrijvingsverklaringen na gunning

ECLI:NL:RBLIM:2026:1163

Inleiding

Het Bonnefantenmuseum schreef een Europese niet-openbare aanbesteding uit voor beveiligingsdiensten. Eye Watch Security Group doorliep de selectiefase, werd toegelaten tot de gunningsfase en kreeg op 8 september 2025 de opdracht voorlopig gegund. Op 30 september volgde de definitieve gunning. Daarmee kwam een overeenkomst tot stand die per 1 oktober 2025 zou ingaan, met daadwerkelijke start van de beveiligingsdiensten op 1 december 2025.

Escalatie tijdens de implementatiefase

Tijdens de voorbereidingen ontstond discussie over de overname van het zittende beveiligingspersoneel. Bonnefanten besloot de implementatie tijdelijk op te schorten. Eye Watch drong aan op nakoming. Kort daarna liet Bonnefanten via haar advocaat weten dat zij de overeenkomst ontbond dan wel vernietigde wegens dwaling. Eye Watch startte daarop een kort geding en vorderde nakoming, ondertekening van de overeenkomst en een verbod om de opdracht aan een derde te gunnen.

Juridische beoordeling

De voorzieningenrechter stelt vast dat er een overeenkomst bestaat, maar dat de kernvraag is of Bonnefanten zich terecht op ontbinding of vernietiging wegens dwaling beroept. In kort geding kan de rechter geen definitief oordeel geven, maar moet hij beoordelen of de vorderingen van Eye Watch voldoende aannemelijk zijn om een voorlopige voorziening te rechtvaardigen.

1. Gewicht van aanbestedingsverklaringen

De rechter benadrukt dat verklaringen die inschrijvers tijdens de aanbesteding afleggen doorslaggevend zijn. Dat volgt uit de beginselen van gelijke behandeling en transparantie: alle inschrijvers moeten erop kunnen vertrouwen dat iedereen strikt aan zijn eigen verklaringen wordt gehouden. Een inschrijver kan zich dus niet achteraf beroepen op een andere interpretatie of relativering.

2. Het beroep op het Xafax-arrest

Eye Watch stelde dat Bonnefanten zich niet op dwaling kan beroepen omdat dwaling betrekking zou hebben op omstandigheden uit de aanbestedingsfase, en dat zou volgens Eye Watch door het Xafax-arrest worden uitgesloten.

De rechter verwierpt dit. Het Xafax-arrest beperkt alleen de mogelijkheden om een overeenkomst aan te tasten wegens strijd met aanbestedingsregels, en dan vooral door derden. Het laat volledig intact dat contractspartijen zich kunnen beroepen op wilsgebreken, waaronder dwaling. Het arrest beschermt dus niet tegen een beroep op dwaling door de aanbestedende dienst zelf.

3. CCV-PAC certificaat: onjuiste verklaring

Uit de aanbestedingsdocumenten blijkt dat inschrijvers in beginsel bij inschrijving moesten beschikken over een CCV-PAC certificaat of vergelijkbaar. Eye Watch vroeg in de Nota van Inlichtingen of zij het certificaat later mocht overleggen, omdat zij bezig was met de overname van een PAC in Kerkrade. Bonnefanten stemde daarmee in.

Maar vervolgens verklaarde Eye Watch in het aanmeldingsformulier én in de aanbestedingsbrief dat zij al beschikte over een eigen PAC in Kerkrade. Dat bleek onjuist: de overname was niet afgerond en is nooit tot stand gekomen. Eye Watch gebruikte in werkelijkheid een PAC van een derde, terwijl zij in het UEA had verklaard geen beroep op derden te doen.

De rechter oordeelt dat Bonnefanten er gerechtvaardigd op mocht vertrouwen dat Eye Watch bij inschrijving al over een eigen gecertificeerde PAC beschikte. Dat was niet zo. Daarmee is het beroep op dwaling reëel en juridisch kansrijk.

4. PSO-3 certificaat: opnieuw een onjuiste verklaring

Ook voor het PSO-3 certificaat gold dat inschrijvers dit in beginsel bij inschrijving moesten hebben. Bonnefanten stond toe dat een ondertekende Code Sociale Ondernemingen als alternatief kon dienen.

Eye Watch verklaarde echter in haar aanbiedingsbrief dat zij PSO-3 gecertificeerd was, met een score van 7,29. In werkelijkheid verkreeg Eye Watch het certificaat pas in november 2025—ruim ná inschrijving en zelfs ná gunning.

Ook hier mocht Bonnefanten vertrouwen op een onjuiste verklaring. Dat versterkt het risico dat het beroep op dwaling in een bodemprocedure zal slagen.

Conclusie van de rechter

Vanwege de onzekerheid van het recht op nakoming van de overeenkomst van Eye Watch kunnen de vorderingen van Eye Watch niet worden toegewezen. Eye Watch wordt veroordeeld in de proceskosten.

Wenk

Deze zaak laat zien hoe fijnmazig het grensvlak is tussen aanbestedingsrecht en contractenrecht. Drie punten springen eruit:

Aanbestedingsverklaringen werken door in de overeenkomst

Wat een inschrijver verklaart tijdens de aanbesteding, vormt de basis van de contractuele verwachtingen. Onjuiste of te optimistische verklaringen kunnen later worden aangemerkt als dwaling.

Xafax beschermt niet tegen dwaling tussen contractspartijen

Het arrest beperkt alleen de mogelijkheden om een overeenkomst aan te tasten wegens strijd met aanbestedingsregels. Het laat wilsgebreken volledig intact. Een aanbestedende dienst kan dus wél een beroep op dwaling doen.

De lat voor betrouwbaarheid ligt hoog

Een inschrijver die verklaart dat hij over bepaalde certificaten beschikt, wordt daaraan strikt gehouden. Zelfs wanneer de aanbestedende dienst eerder ruimte bood om certificaten later aan te leveren, kan een

inschrijver zichzelf vastzetten door te verklaren dat hij ze al heeft.

Praktijk

Wees in aanbestedingen altijd exact en feitelijk in je verklaringen. Als een certificaat nog niet is behaald, zeg dan dat het *nog niet* is behaald, ook wanneer later aanleveren is toegestaan. Een te positieve formulering kan later worden uitgelegd als een onjuiste verklaring, met verstrekende gevolgen zoals vernietiging van de overeenkomst.

BDS Advocatuur

info@bdsadvocatuur.nl

Stadsplateau 27

3521 AZ Utrecht

B/DS™